

Asia: VN/32537/2022

Yrityksille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvien käytäntöjen kehittäminen

1 LAUSUNNONANTAJAN TAUSTATIEDOT

Valitse sopivin vaihtoehto:

Valtionapuviranomainen

2 SELVITYS

Mitä mieltä olette raporttiluonnoksesta yleisesti? Liittyykö yrityksille (ja muille taloudellista toimintaa harjoittaville yksiköille) myönnettäviin valtionavustuksiin jokin sellainen asia, jota raporttiluonnoksessa ei vielä käsitellä tai oteta huomioon? Jos niin, mikä?

Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskus kannattaa valtionavustuslain uudistamista. Yritystukia pidetään yhteiskunnallisessa keskustelussa toistuvasti esillä merkittävänä julkisten menojen säästökohteena. Tästä syystä yritystukien yhtenäistämisen, vertailtavuuden, vaikuttavuuden kehittäminen ja pienten tukien yksinkertaistaminen nähdään tärkeänä. Yritystuet nähdään merkittävänä tapana edistää alkavien yritysten syntymistä, kehittämistä ja laajentamista sekä merkittävien toimintaympäristömuutosten sopeutumista.

3 YRITYSJAOSTON TEKEMÄT KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Valtionavustuslakia aletaan uudistaa yrityksille myönnettävät valtionavustukset ja niihin liittyvät käytännöt huomioon ottaen | Luku 3

Valtionavustuslain kehittäminen

1) Valtionavustuslaki ja sen nojalla annettavat asetukset

Ely-keskuksen näkemyksen mukaan valtionavustuslakia tarkentavan asetuksen laajempi käyttö voi nopeuttaa avustusten käyttöönottoa, mutta toisaalta se voi lisätä säädöspohjan liiallista laajentumista.

2) Taloudelliseen ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävien valtionavustusten eri reunaehdot

Ehdotus taloudelliseen toimintaan ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävien valtionavustusten eri reunaehto- jen erottamisesta selkeästi toisistaan valtionavustuslaissa säätämällä niistä esimerkiksi eri luvuissa selkeyttää lain tulkintaa.

3) Hyvän valtionavustuksen edellytykset

Ehdotus hyvän valtionavustuksen edellytykseksi sitä, ettei päällekkäisiä valtionavustuksia myönnetä samaan asiaan, ellei se ole erityisestä syystä perusteltua, on tarpeellinen. Yrityksille myönnettävissä avustuksissa on samankaltaisuuksia.

4) Valtionavustuksen vaikutusten arviointi

Ehdotus vaikutusten ja toimivuuden arvioinnista on suositeltavaa eri tukimuotojen päällekkäisyyden ja tarpeellisuuden tarkastelemiseksi.

5) Valtionapuviranomaisten välinen tiedonvaihto

Viranomaisilla tulee olla välineet tiedolla johtamiseen. Tiedonvaihdon viranomaisten välillä ei pitäisi perustua erillisiin tietopyyntöihin. Eri rekistereiden tietojen vaihtoa ja rajapintoja tulisi kehittää laajasti. Esimerkiksi yritysten ja viranomaisten tulisi pystyä tarkistamaan yritysten saamat de minimistuet keskitetysti yhdestä järjestelmästä. Yhteistä tietojärjestelmää (KasvuCRM) tulee kehittää edelleen.

6) Valtionavustuksen hakijaa ja saajaa koskevat vaateet

Vaateiden tarkastelu tulisi automatisoida, eikä perustua usean eri rekisterin läpikäymiseen. Esimerkiksi yritysten kehittämisavustusta myönnettäessä käytetään tällä hetkellä useita eri järjestelmiä ja raportteja: vhs, Rating Alfa, Alma talent/pakotetarkastelu, Bisnode, ESG-raportti/vastuullisuusraportti ja KasvuCRM -järjestelmä. Tekoälyä voitaisiin hyödyntää laajemmin ao. tarkastuksiin.

7) Investointiavustuksia koskevat säännökset

Yritysten investointeja koskevat ehdot ja rajoitukset tulee ottaa huomioon, kun taloudelliseen toimintaan ja ei-taloudelliseen toimintaan myönnettävien valtionavustusten reunaehdot erotetaan toisistaan valtionavustuslaissa.

8) Viittaussäännökset

Viittaussääntöjen lisääminen on perusteltua ja helpottaa löytämään alkuperäisen lain/asetuksen lähteen. Toisaalta lain soveltaminen on vaikeampaa, mikäli viittauksia on paljon ja sitä tulkitsevat asiantuntijat eivät ole lukeneet lakia pääaineenaan. Viranomaisten työtä helpottaisi näissä tapauksissa esim. Käsikirja -tyylinen soveltamisohje. Lisäkoulutus eri valtioneuvoston säännöistä on tarpeellinen, erityisesti muutostapauksissa ja uusille työntekijöille. Koulutusta tulisi olla säännöllisesti tarjolla.

Valtionavustukset suunnitellaan ja niiden vaikutukset arvioidaan huolellisesti | Luku 4

Yhteiskunnallisia tarpeita ja kansallisten valtionavustusten vaikutuksia pitää analysoida ja arvioida nykyistä systematisemmin ennen kuin valtionavustuksia aletaan myöntää. Erityisesti pienten erillishakujen mielekkyyttä tulee arvioida tarkemmin myös vaikuttavuuden ja hallinnollisen taakan näkökulmasta.

Yhteisillä digitaalisilla palveluilla lisätään valtionavustustoiminnan tehokkuutta ja läpinäkyvyyttä ja helpotetaan valtionavustustoiminnan välistä relevantin tiedon vaihtamista | Luku 5

Valtionavustuksen hakuun, myöntämiseen ja raportointiin liittyvät vaatimukset tulisi suhteuttaa tuen määrään hallinnollisen taakan vähentämiseksi.

Tietovarantojen ja palveluiden yhteentoimivuutta lisätään valtionavustustoiminnassa | Luku 6

Liiketoimintakieltoa koskeva rekisteri tulisi yhdistää automaattisesti erilaisiin käsittelyjärjestelmiin, kuten eura2021 -järjestelmään. Ympäristö-, työnantaja- ja talousrikoksista tulisi saada automaattisesti vastaava tieto.

Haeavustuksia.fi-palveluun tulisi rakentaa suorat linkit Eura2021-järjestelmän uusiin avautuviin hakuihin. Samojen tietojen julkaisemisesta manuaalisesti monissa eri järjestelmissä on välttävää eikä edistä digitalisaatiota. Tämä lisää viranomaisten hallinnollista taakkaa ja virheiden mahdollisuutta.

Innovaatorahoituskeskus Business Finland hyödyntää automaatiota ja tekoälyä valtionavustustoiminnassa. Ao. kehitystyötä tulisi tehdä laajemmin koko valtionhallinnon alalla eikä vain yksittäisen organisaation omien prosessien osalta.

4 VALTIONAVUSTUSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Voitte antaa valtiovarainministeriön valtionavustushankkeelle yleistä palautetta valtionavustustoiminnan kehittämistä ja valtionavustusprosessin digitalisointia varten.

-

Liimatta Jonas
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Pulkkinen Anne
Pohjois-Pohjanmaan ELY